

Gaudium

Informačný časopis pre nepočujúcich

1/2023

ročník
XXVII.

Silvester v Lúčkach

100 rokov od založenia SOŠ pre ŽSPI v Kremnici

Zaujímavosti zo sveta

Gaudium

Informačný časopis
pre nepočujúcich

1/2023

OBSAH

Úvodné slová

Príhovor	2
Zamyslenie	3

Zážitky nepočujúcich

100 rokov od založenia SOŠ pre ŽSPI v Kremnici	4-5
Silvester v Lúčkach	6-9

Správy a zaujímavosti

Fašiangy	10-13
Sociálne okienko	14
Významné športové ocenenie	15
Zaujímavosti zo sveta	16-21
Jubilujúci ultramaratónec	22-23

Bodka na záver

Osemsmerovka	24
Ubytovanie v Lúčkach	25
Oznamy a omše	26-27

Milovaní nepočujúci,

na začiatku svojho príhovoru vás
chcem všetkých úprimne pozdraviť.

V tomto príhovore by som rád

vychádzal z jedného dôležitého slova, ktoré ovplyvňuje každého človeka. Týmto slovom je „ZMENA“. Celý život človeka je spojený s rôznymi zmenami: osobnými či spoločenskými. Už od svojho počatia v lone matky, až po smrť, prechádzame rôznymi zmenami: mení sa naše telo, výška, zdravie, schopnosti, sociálne kontakty... Môžeme teda povedať, že celý náš život je neustálou zmenou.

Ako fyzický život, tak aj ten duchovný prechádza rôznymi zmenami. Od krstu a našej detskej viery postupne prechádzame k tej dospelej, keď už samostatne duchovne rastieme a sme zodpovední za úprimné prežívanie našej viery v Boha. Ako všetci veľmi dobre vieme, práca na raste našej viery nie je ničoho ľahké! Je to zodpovedná úloha! Občas sme však duchovne leniví a naša viera slabne; ba dokonca niekedy sa priam vytráca. Boh nám v takýchto momentoch dáva rôzne možnosti, ako zmeniť a nanovo oživiť tento duchovný stav. Ponúka nám cestu na opätovné posilnenie viery, aby sme sa tak stali radostnými kresťanmi, ktorí naplno prežívajú svoj evanjeliový vzťah s Bohom.

Jednou z veľkých príležitostí na osobnú zmenu je „PÔST“, ktoré nás ako 40-dňové obdobie čaká. Pôst nie je len časom odriekania si nejakého jedla či bavy. Právý zmysel pôstu je v tom, že Boh mi dáva priestor na zmenu svojho vzťahu k Bohu samému, svojim blíznym, k sebe, k prírode... Počas tejto 40-dňovej prípravy na Veľkú noc môžem vo svojom živote urobiť naozaj veľa zmien, a nemyslím tým len prestať jesť sladké či fajčiť. Musíme si uvedomiť, že tou najdôležitejšou zmenou, po ktorej Boh naozaj túži, je zmena môjho „SRDCA“, a nie zmena mojej postavy!

Milí nepočujúci, na záver svojho príhovoru vám úprimne prajem, aby sa tohtoročné pôstne obdobie stalo pre každého z vás príležitosťou na NAOZAJSTNÚ ZMENU VÁŠHO SRDCA. Iba takto budeme môcť žiť dobré vzájomné rodinné a priateľské vzťahy, ako aj žiť úprimný život viery kresťana, ktorý naozaj miluje svojho Boha.

V modlitbách za vás br. Silvester Poliak OFM

Redakcia: GAUDIUM, Kapitulská 21, 974 01 Banská Bystrica; **Zodpovedná redaktorka:** Mgr. Jana Cmarová; **Redaktorky:** Mgr. Iris Domancová, PhD., Mgr. Marika Šebestová, PhD.; **Korektúry:** Mgr. Iris Domancová, PhD., Mgr. Marika Šebestová, PhD.; **Vydavateľ:** Kresťanské centrum nepočujúcich na Slovensku (KCNS), Kapitulská 21, 974 01 Banská Bystrica, **IČO:** 17059721; **Telefón/ fax:** 048/47 20 262; **E-mail:** redakcia.gaudium@gmail.com; **Web:** www.kcns.sk; **SMS-infoservis:** 0911 222 351, 0905 403 697; **Bankové spojenie:** Tatrabanka, a.s., č. účtu: SK231100000002628778466; **Grafika a tlač:** DALI-BB, s.r.o., Banská Bystrica, www.daliprint.eu; **Cena:** 1,- €; **Dátum vydania:** 24. 2. 2023; **Ročník:** XXVII.; **Vychádza:** šesťkrát ročne; **ISSN1335-2865; EV 4781/13; Predná obálka:** Drábsko – Kysuca, Ľubomír Janoštiak; **Zadná obálka:** foto archív KCNS; **Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.**

Ďakujem, že si...

Bol práve Deň matiek a Marek sa ráno zastavil v kvetinárstve, aby objednal pre svoju mamu krásnu veľkú kyticu. Jeho mama bývala skoro 200 kilometrov ďaleko a chcel jej kuriérom poslať v tento špeciálny deň kvety, aby vedela, že na ňu myslí.

Ako tak vystúpil zo svojho luxusného auta, všimol si na chodníku sedieť pred obchodom malé smutné dievčatko. Spýtal sa jej, čo sa stalo. „Chcela by som mamičke kúpiť červenú ružu, ale nemám dosť peňazí.“ Marek sa usmial a pozval ju do obchodu, aby si pre ňu vybrala tú najkrajšiu ružu, akú nájde.

Kúpil jej ružu a pre svoju mamu objednal krásnu kyticu kvetov. Ako tak odchádzal, ponúkol dievčatku, že ju zvezie aj domov. Súhlasila. „Ďakujem, že ma vezmete

za mamičkou.“ Po pár minútach jazdy mu prikázala zastaviť na cintoríne. „Ďakujem, pane, už sme tu,“ povedala tichým hlasom a vybrala sa k starej hrdzavej bráne vedúcej do cintorína. Marek ju zneistený z diaľky pozoroval.

Dievčatko položilo svoju ružu na čerstvý hrob a smutne si vedľa neho sadlo.

Marek v tej chvíli zapochyboval o tom, ako chcel stráviť tento výnimočný deň.

„Moja mama je tá najlepšia mama pod slnkom. Zaslúži si viac,“ pomyslel si.

Naštartoval svoje auto a v obchode zrušil objednanú donášku kvetín. Vzal si kyticu, odšoféroval 200 km a silno vzal do náručia svoju drahú mamu so slovami:

„Ďakujem mami, že si!“

Zdroj a foto: www.eduworld.sk

100 rokov od založenia SOŠ pre ŽSPI v Kremnici

V decembri 2022 uplynulo krásnych 100 rokov od založenia Strednej odbornej školy pre žiakov so sluchovým postihnutím internátnej v Kremnici. Toto významné výročie si 9. decembra 2022 na pôde školy pripomenuli terajší, aj bývalí, zamestnanci spolu s pozvanými hosťami.

Ako v slávnostnom príhovore k prítomným konštatoval riaditeľ školy Jozef Ličko, škola za tie roky vychovala viac ako 2 700 absolventov, ktorí mali k dispozícii sedem učebných a štyri študijné odbory. Do dnešných dní v nej pôsobilo 400 pedagogických a nepedagogických zamestnancov.

Za posledných desať rokov prešla škola významnými zmenami. Vďaka projektu Moderná SOŠ – rovnosť vzdelávania zdravotne postihnutých je vybavená modernou didaktickou technikou. Realizáciu projektu Zníženie energetickej náročnosti verejných budov je zateplená, má nové

okná, svetlá a zmodernizovaný systém vykurovania aj ohrev vody. Časť nevyužívanej krajčírskkej dielne nahradila moderná kuchárska, chodby zútulňujú oddychové zóny pre žiakov, pribudol nový študijný odbor.

Dnes netušíme, aké zmeny v spoločnosti a v školstve nás čakajú, a ako sa dotknú našej jubilatky, ale hľadiac na výsledky našej spoločnej práce verím, že škola si s nimi poradí a bude aj naďalej poskytovať kvalitné vzdelávanie zdravotne znevýhodneným žiakom.

Lubica Papšová

Foto: archív SOŠ Kremnica

Silvester v Lúčkach

Od 30. 12. 2022 do 2. 1. 2023 sa zišli nepočujúci z rôznych kútov Slovenska v Lúčkach, aby prežili spoločný Silvester.

Stretnutia sa zúčastnili rodinky s bábätkami, ktoré vyčarili účastníkom úsmev na tvári. Zároveň na silvestrovské stretnutie nepočujúcich prišlo aj kopec detí, nebola núdza o zábavu a smiech. Spoločné chvíle obohatil aj psík Sally, s ktorými sa najmä deti zabávali a šantili.

Na programe boli dlhé spoločné debaty, spoločenské hry, kúpanie v Turčianskych Tepliciach, výlety do prírody, a to najdôležitejšie – spoločný Silvester a víťanie Nového roka 2023.

Ďakujeme za príjemný pobyt, kuchárkam za výborné jedlo, Lackovi Hlavatému za pomoc pri príprave silvestrovskej večere.

Zopár zúčastnených sa podelilo o svoje zážitky a pocity.

Lenka (Bratislava) – Na Silvestra som sa cítila super, oddýchla som si. S priateľmi sme hrali logické hry, aj karty. Každý večer sme mali zaujímavé debaty až do noci, boli sme spolu aj na výlete. Len škoda, že nebol sneh. Ale nevadí. Hlavne, že sme sa stretli s priateľmi.

Angela s rodinou (Bratislava) – Boli sme veľmi spokojní so silvestrovským ubytovaním v Oáze sv. Filipa. Prijemným prekvapením boli vynovené priestory so samostatnou kúpeľňou. Chutilo mi miestne varenie, za čo patrí srdečná vďaka nepočujúcim kuchárom. Pre mňa platí, že kde sa dobre varí a je dobrá spoločnosť, tak je jedno, kde Silvester strávieme. Na silvestrov-

skom pobyte boli Nepočujúce rodiny, ktoré som už väčšinou poznala, avšak kvôli pandémie sme sa s mnohými vidieť nemohli. Dlhoočakávané stretnutie po dlhej dobe malo svoje „následky“, snažili sme sa čo najviac vymieňať svoje zážitky a skúsenosti. Síce nebol sneh v Lúčkach, ani v Kremnici, ale nám to nevadilo. Prijemná spoločnosť nám to vynahradila.

Ivica s rodinou (Senec) – boli sme veľmi spokojní, zažili sme spoločnú párty a bolo výborne. Počasie nám veľmi nevyšlo, ale nám to nevadilo. Do prírody sa dá chodiť za každého počasia. Ako spomenula Angela, keď je dobrá atmosféra a priatelia, na inom nezáleží. Všetkým nepočujúcim čitateľom prajeme úspešný rok 2023.

Redakcia

Foto: archív KCNS

Aj **nepočujúci z ANEPS Levice** so svojimi členmi zorganizovali v dňoch 30. 12. 2022 – 1. 1. 2023 Silvester a víťanie nového roku v Kremnici.

Ubytovatí sme boli v hoteli Central v Kremnici.

Účastníci si program urobili sami. Bola to turistika, plávanie, prechádzka a pod.

Majitelia i personál nám pripravili silvestrovskú večeru aj s krásnou výzdobou. Po celý čas nám boli ochotní vyhovieť, poradiť, pomôcť.

Pred polnocou sme vyšli pred hotel, kde prítomných vítal aj primátor Kremnice.

Pripili sme si šampanským, a pri sledovaní ohňostroja sme si navzájom želali všetko dobré do nového roka.

V posledný deň pobytu sme sa v pokoji, šťastní rozišli do svojich domovov.

Pri lúčení sa kde tam objavila v očiach aj slzička.

Andrea Jurošková

Foto: členovia CN ANEPS Levice

Fašiangy

Niektorí ľudia si pod týmto názvom predstavia obdobie medzi Vianocami a začiatkom Pôstneho obdobia, ktoré trvá od sviatku Troch kráľov do Popolcovej stredy. Pre iných sú fašiangy iba trojdňovým sviatkom, ktorý sa skladá z fašiangovej nedele, fašiangového pondelku a fašiangového utorka. Kedysi sa v túto dobu organizovali rôzne tanečné zábavy, zabíjačky a oslavy, ľudia sa veselili a dosýta jedli, pretože potom nasledoval štyridsaťdňový pôst.

Vedeli ste, že fašiangové oslavy vychádzajú z tradícií rímskeho náboženstva?

V staroveku sa začiatok nového roka riadil podľa vegetačného cyklu prírody a zhodoval sa s marcovým príchodom jari, ktorý si ľudia spájali s rôznymi božstvami plodnosti.

Jedným z rímskych bohov bol patrón vinnej révy a hodovania menom **Bakchus**, podľa ktorého sú spomínané oslavy dnes medzi ľuďmi známe ako rímskej **bakchanálie**.

Podobne prebiehali aj **saturnálie** –

oslavujúce boha poľnohospodárstva a úrody Saturna, alebo **luperkálie** – sviatky spojené s pastierstvom, plodnosťou a rituálnou očistou. Bujaré veselie spojené s príchodom nového vegetačného roka prešlo aj do civilného poriadku ako oslavy predjaria, ktoré sa neskôr zmenili na **fašiangovú zábavu**.

Dátum fašiangov sa každoročne odvíja od termínu Veľkej noci, pričom je dôležité, kedy je prvý jarný spln. V roku 2023 pripadla fašiangová nedeľa na 19. februára, fašiangový pondelok na 20. februára a fašiangový utorok na 21. februára. Je to trojdňové obdobie fašiangových osláv, keď sa veselo zabáva a hoduje.

Fašiangy vždy predstavovali radostný čas medzi dvoma rôznymi pôstnymi do-

bami. V minulosti ľudia dodržiavali na fašiangy zvyky a tradície počas posledných troch dní pred Popolcovou stredou. Fašiangová nedeľa sa niesla v znamení zábavy a nebola núdza o rôzne tancovačky a hody. Počas fašiangového pondelka sa organizovali mužské bály, a vrcholom osláv potom bol fašiangový utorok, keď sa na cestu dedinou či mestom vydávali sprievody fašiangových masiek, ktoré mali za úlohu obísť každý dom a žartovať s tamjším hospodárom či gazdinou.

Fašiangy sa v utorok o polnoci končili „**pochovaním basy**“, čo znamenalo, že počas Pôstneho obdobia si hudobníci na svoje nástroje nezahrajú a na nejakú dobu končí tiež tanečná veselica, alebo dokonca pochovaním boha Bakcha. Druhý deň ráno sa potom ešte naposledy jedli masné rožky s mliekom či kávou, ale na obed už bol prísny pôst.

Na Popolcovú stredu (škaredá streda) ľudia chodili **do kostola pre popolec**, pre znamenie kríža, ktoré kňaz na čelo dáva veriacim posväteným popolom.

Týmto dňom **začína pôstne obdobie** a na štyridsať dní stíchnu veselie.

Zdroj a foto: internet

Niektorých z vás sme sa opýtali:

Poznáte obdobie fašiangov, zvyky a tradície? Čo sa vám s nimi spája? Prežívate ich ešte? Chodíte sa zabávať na plesy? Dodržiavate 40-dňový pôst?

Janka (Valaská) – fašiangy sú sviatok, keď sa končí veselie – svadby, plesy, zábavy a začína sa 40-dňový pôst. Chodí sa po dedinách, po domoch, vo dvore tancujú a domáci ponúkajú pampúšiky a hriatô (= pálenka). Bursa (= tradičný názov fašiangového sprievodu) bola niekedy dávno len mužská záležitosť. Chlapci – mládenci sa prezliekali za mladú nevestu a družičky, a tento svadobný sprievod s rôznymi maskami zvierat pochodoval dedinou v sprievode ľudovej hudby. Posledné roky sa do tohto sprievodu zapájajú aj dievčatá. S rodinou sme to prežívali každý rok u nás na dedine. Bursa trvá tri dni a na tretí deň sa pochová basa. Začneme držať 40-dňový pôst až do Veľkého piatku – nejeme mäso. Keď som bola mladšia, chodili sme na zábavu a plesy.

Michal (38 r., Ilavka) – ja na tieto otázky nemám konkrétne odpovede. Nepoznám veľmi dobre tradície fašiangov, keďže som sa o to veľmi nezaujímal. Na

plesy nechodievam. 40-dňový pôst dodržiavam len jeden deň, keď jem bezmäsité jedlá. Počas pôstu nechodím na zábavné podujatia a diskotéky. To je všetko z môjho pohľadu. ☺

Danka (okr. Prešov) – Podľa mňa fašiangy znamenajú poslednú zábavu pred 40-dňovým pôstom. Ja som fašiangy veľmi neprežívala. Pre mňa je tento pôst to, že sa viac venujem Bohu, modlitbám. Varíme bezmäsité jedlá a aj menej jeme. Aj počítač a sociálne siete obmedzujem, použijem len v súrnom prípade. Na plesy nechodievam. Naposledy som bola v roku 2019 na plese pre nepočujúcich v Prešove.

Janka (46 r., Trenčín) – Viem, že fašiangy sú od Troch kráľov do Popolcovej stredy. Býva karneval, plesy, zábavy, na ktorých sa hoduje, napr. sa jedia šišky, fánky. My fašiangy neprežívame, hoci u nás na dedine sa dodržiavajú tradície, okolo dediny chodí fašiangový sprievod a pred veľkonočným pôstom pochováajú basu. Na plesy už nechodíme. Pôstne obdobie viac-menej dodržiavame, ale stredy a piatky sa viac snažíme postiť. Na moje narodeniny je vždy pôstne obdobie, no ja ich oslavujem, keďže ich mám len raz do roka. ☺ Doprajeme si mäsité pokrmy a sladké, alebo na návšteve neodmietame to, čo sa nám ponúkne. Aj na zdravie si pripijeme.

Martina (33 r., okr. Brezno) – Mne sa fašiangy spájajú najmä s karnevalom vo februári a masťou dobrotou zvanou pampúšik. Pamätám si, ako nám

mama vymýšľala a zhotovovala masky, keď sme chodili so sestrami na ZŠ. Raz sme boli praľudia, mali sme na sebe ovčie kože a vo vlasoch kosti, aj v ruke. Dnešné masky sú väčšinou kupované v obchodoch. Spievalo sa všade *Fašiangy, Turíce, Veľká noc príde...* Neskôr, už cez pôst, sa vynášala Morena. Zvyky a tradície poznám sčasti, ale nezapájam sa do nich. Pred korunou ešte v našej obci bývali zábavy pred Popolcovou stredou – pochovávanie basy. Momentálne nemám prehľad o kultúrnom dianí. Tunajšia základná škola sa snaží o udržiavanie tradícií medzi žiakmi. Máme aj aktívnu skupinu seniorov v obci ohľadom tradícií, tí

na nich vyrástli. Kedysi tu bola veľká skupina nadšených mladých ľudí a žilo to tu tradíciami. Dnes máme telefóny, internet a fašiangový sprievod si môžeme pozrieť z pohodlia domova v archíve, na youtube...

Na plesy nechodíme. Akcie tohto typu nás s manželom nelákajú, jednak sme tanečné drevá a stúpame si po no-

hách, jednak vyhľadávame miesta s malým počtom ľudí, kde je ticho.

40-dňový pôst nedodržiavame. Jeden rok sme sa zapojili do putovnej pôstnej výzvy, na jeden deň sa niečoho vzdať a modliť sa. Zvyknem si dať krátkodobé ciele cez pôst – obmedziť sociálne siete, prečítať motivačnú literatúru, myslieť pozitívne, viac sa usmievať, navštíviť rodinu, prestať piť kávu, nejesť sladkosti...

Slávka (52 r., Horné Strháre) – Ako viem, fašiangy sa nazýva obdobie od Troch kráľov do obdobia pôstu, končia v utorok pred popolcovou stredou. Je to také pokojnejšie obdobie v roku. V tomto období sa zvyknú usporadúvať plesy a zábavy. V mnohých dedinách už zanikli, niekde sú len symbolicky, alebo v spomienkach. V dedine, kde teraz bývam, sa usporadúva len karneval pre deti, samozrejme sa môžu zúčastniť aj členovia rodiny, deti majú masky, kto z dospelých chce, tak sa tiež môže prezliecť. Podávajú sa tradične šišky a teplý čaj (pre dospelých s rumom). V mojej rodnej dedine sa koná v utorok pred Popolcovou stredou zábava (spojená s maskami) a o polnoci sa pochová basa. Miestni ochotníci sa prezlečú za

kňaza, pomocníkov, ženy v krojoch a pod. Kňaz pochová basu vtipnými vetami a ženy, takzvané plačky, za basou plačú. Tým sa vlastne symbolicky ukončí čas zábav a nastúpi pôst.

Na plesy už nechodievame, v našej obci nebvývajú, dva roky sa nekonali kvôli korone, naposledy sme boli na farskom plese v Modrom Kameni. Dodržiavanie pôstu je pre niekoho nezmysel, pre niekoho pred-savzatie. Čo ale znamená tento pôst? Nie je to o tom, že nebudem jesť mäso. Slovo pôst môže mať rôzne podoby. Môžeme sa napríklad obmedziť v lenivosti a viac sa venovať svojmu duchovnu. Môžeme obmedziť pozeranie televízie. Môžeme sa rozhodnúť, že nebudeme čítať bulvárne noviny a správy, ale budeme čítať duchovnú literatúru... možností je veľa. Pôst je o tom, ako sa stať lepším. Prajem vám, aby vás toto pôstne obdobie obohatilo. Budte požehnaní a otvorení dobrým veciam.

Ďakujeme veľmi pekne opýtaným za odpovede.

Redakcia

Foto: internet

Elektronický účet poistenca (EÚP) v Sociálnej poisťovni

Keď ste chceli predtým vedieť, či vám zamestnávateľ platí odvody do Sociálnej poisťovne, alebo koľko rokov máte už odpracovaných, alebo v akej výške dostanete dávky v PN, museli ste požiadať priamo v pobočke Sociálnej poisťovne o Individuálny účet poistenca. Teraz je to už možné zistiť online z pohodlia domova. Sociálna poisťovňa zaviedla službu **Elektronický účet poistenca**, v ktorom sa dozviete informácie o stave osobného účtu a zaplatených obdobiach. Takisto informácie či zamestnávateľ platí za vás odvody alebo koľko rokov už máte odpracovaných. Momentálne sú sprístupnené údaje od roku 2004, v tomto roku sa plánujú postupne doplniť aj staršie dáta.

Registrácia Elektronický účet poistenca

Najskôr sa musí vytvoriť EÚP. Sú na to dve možnosti.

1. Prvá možnosť registrácie je cez elektronický občiansky preukaz, kde sa vyplní Žiadosť o zriadenie prístupu na elektronickú službu „Elektronický účet poistenca“ a odošle sa formulár cez www.slovensko.sk prostredníctvom e-Schránky.

Presný návod je na YouTube – <https://www.youtube.com/watch?v=1tfNOP3kkg8> alebo YouTube „NÁVOD: Elektronický účet poistenca – aktivácia prístupu ONLINE, bez návštevy pobočky s použitím elektronického občianskeho preukazu“.

2. Druhá možnosť registrácie je pre tých, čo nemajú elektronický občiansky preukaz. Je možné zaregistrovať sa online alebo osobne. Sociálna poisťovňa odporúča **osobnú návštevu pobočky podľa trvalého pobytu**, kde okrem registrácie a prihlásenia vysvetlia, ako pracovať s Elektronickým účtom poistenca. Najprv sa vyplní Žiadosť o zriadenie prístupu na elektronickú službu „Elektronický účet poistenca“, ktorú potom pracovník Sociálnej poisťovne aktivuje.

Presný návod je tiež na Youtube – <https://www.youtube.com/watch?v=5aAhdErlp0>, alebo YouTube „NÁVOD: Elektronický účet poistenca – aktivácia prístupu“.

Každý poistenec pri registrácii dostane osobné 10-miestne číslo – Prihlasovacie meno (SSN). Zároveň si treba pripraviť osobné heslo na prihlásenie. Potom je už možné z domova sa prihlásiť na svoj EÚP.

Prihlásenie na Elektronický účet poistenca

Po registrácii je možné prihlásiť sa prostredníctvom mobilných aplikácií Microsoft Authenticator, Free OTP alebo Google Authenticator alebo cez webovú stránku <https://esluzby.socpoist.sk/portal/>.

Sociálna poisťovňa spracovala aj video s titulkami, ako sa prihlásiť na Elektronický účet poistenca, je na YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=zBuzoFmGoXA&t=24s> alebo na YouTube „NÁVOD: Prihlásenie mobilom a heslom do e-Služieb Sociálnej poisťovne.“

Sociálna poisťovňa vypracovala aj jednoduchý Návod na používanie elektronickej služby.

Po prihlásení do Elektronického účtu poistenca vľavo na obrazovke sú položky, ako Individuálny účet poistenca, Poistenie platené štátom, Obdobia, kedy sa neplatí poistné a kedy je poistné prerušené, Vaše dávky, Účast v II. pilieri a Pomoc.

V prípade akýchkoľvek otázok, môžete sa písomne alebo osobne obrátiť na Asociáciu Nepočujúcich Slovenska.

Malvína Kompánková

Zdroj: www.socpoist.sk/nastroje-sluzby/elektronicky-ucet-poistenca

Významné športové ocenenie

Hlavné mesto SR Bratislava a Bratislavský samosprávny kraj ocenili 20. decembra 2022 v Primaciálnom paláci najúspešnejších športovcov, športovkyne a športové kolektívy.

Bratislavskú cenu za šport 2022 v kategórii zdravotne znevýhodnených špor-

tovcov získala atlétka **Ivana Krištofičová**, bronzová v hode diskom a štvrtá vo vrhu guľou a v hode kladivom na 24. letnej deaflympiáde v Brazílii.

Ivane aj my srdečne blahoželáme a prajeme ďalšie športové úspechy.

Zdroj a foto: www.deaflympic.sk

Správy a zaujímavosti zo sveta

Podme sa spolu pozrieť na zaujímavé aktuality zo sveta, ktoré sa stali. Vybrali sme tie najzaujímavejšie, tak vám želáme príjemné čítanie.

Darček pre Putina alebo kampaň Tichého jazyka

Dobročinná organizácia Darček pre Putina vlastní e-shop, kde môžete podporiť rôzne projekty, vybaviť zbraňami ukrajinskú armádu alebo zaslať ľubovlnú finančnú čiastku. Všetky vybrané peniaze putujú priamo na účet Veľvyslanectva Ukrajiny v Prahe, ktoré ich využíva na podporu Ukrajincov vo vojne s Ruskom a jeho prezidentom Putinom. Názov Darček pre Putina je myslený ironicky (= posmešne), pretože všetko, čo v danom e-shope kúpite, ho určite vôbec nepoteší.

Jedným z takýchto projektov je aj kampaň Tichého jazyka pre výučbu českého posunkového jazyka pre ukrajinských nepočujúcich. Cieľom kampane je pomôcť ukrajinským utečencom so sluchovým postihnutím, ktorí našli azyl (útočisko) v Českej republike, aby prekonali komunikačné bariéry a začlenili sa do českej spoločnosti.

Na kampaň Tichého sveta sa podarilo zatiaľ vybrať neuveriteľných

197-tisíc korún, ktoré budú použité na preškolenie a finančné ohodnotenie lektorov a na zaplatenie dvoch až troch semestrov výučby českého posunkového jazyka pre nepočujúcich Ukrajincov. Tichý jazyk ďakuje nielen dobročinnej organizácii Darček pre Putina, ale aj všetkým prispievateľom. Vďaka nim dostanú nepočujúci Ukrajinci šancu začleniť sa do našej spoločnosti.

Chcete tiež podporiť Ukrajincov v ich neľahkom boji? Pozrite sa na e-shop organizácie Darček pre Putina. Aj vy môžete pomôcť!

Zdroj a foto: <https://www.tichezpravy.cz/kampan-ticheho-jazyka-kurzy-czj-pro-neslysici-ukrajince/>

Prvý africký film v posunkovom jazyku

Prvý film v posunkovom jazyku s nepočujúcimi postavami z afrického kontinentu bude mať premiéru na sviatok svätého Valentína. Snímka má názov *Till Deaf Do Us Part*, čo v preklade znamená *Kým nás nepočujúci nerozdelí*. Jej tvorcom je slávny ghanský umelec, hudobný skladateľ a producent Kobi Rana. Zatiaľ sa nevie, kde bude možné film vidieť.

Zdroj a foto: Novinky zo sveta nepočujúcich – 8. 1. 2023
<https://www.rtv.s.sk/televizia/archiv/14009/378220>

USA: Marylandská škola pre nepočujúcich má nového riaditeľa

Marylandská škola pre nepočujúcich má nového riaditeľa, stal sa ním John Serrano. V poradí dvanásty riaditeľ v 155-ročnej histórii školy je druhým nepočujúcim, vo funkcii vystriedal doteraz prvého nepočujúceho riaditeľa Jamesa Tuckera. Bývalý riaditeľ odišiel do dôchodku po 30-tich rokoch. Serrano je prvým riaditeľom s inou farbou pleti, s hispanickým a latinskoamerickým pôvodom. Marylandská škola pre nepočujúcich je známa viacerými úspechmi svojich študentov.

Natáčal sa v nej aj dokumentárny film *Audible*, zaradený do užšieho výberu Oscarov.

Zdroj a foto: Novinky zo sveta nepočujúcich – 11. 1. 2023
<https://www.rtv.s.sk/televizia/archiv/14009/379445>

Španielsko: Film *Sorda* v posunkovom jazyku získal už 56 ocenení

Krátky hraný film *Sorda* natočený v Španielsku v hlavnej úlohe s nepočujúcou herečkou Miriam Garlo získal už doteraz 56 ocenení. Je to príbeh nepočujúcej ženy Ángely a Daria, jej počujúceho partnera, a o ich komunikačných ťažkostiach, ktoré sa po narodení dieťaťa ešte zhoršujú. Film nominovali aj na Cenu Goya, čo je filmová cena udeľovaná najlepším španiel-

ským filmom. Odovzdávanie cien bude 11. februára 2023.

Zdroj a foto: Novinky zo sveta nepočujúcich – 13. 1. 2023
<https://www.rtv.s.sk/televizia/archiv/14009/379531>

Posunkový jazyk vo filme Avatar

Americký film Avatar režiséra Jamesa Camerona sa prvýkrát na filmových plátnach objavil v roku 2009 a spôsobil úplnú senzáciu. A to predovšetkým vďaka pozoruhodnej animácii, ktorá v kinách ešte viac vynikla v novej 3D technológii premietania. Dej sa týka stretu pozemšťanov a mimozemských bytostí na mesiaci Pandora. Na Pandore, ktorá je veľmi bohatá na prírodné nerasty, žije ľud Na'vi v plnom súlade s prírodou. Ľudia, ktorí vyčerpali všetky pozemské zdroje chcú Pandoru ovládnuť a ťažiť jej vzácne suroviny.

Druhý diel Avatara prišiel do kín až 13 rokov po prvom dieli. A opäť ide o veľkolepý zážitok, ktorý trhá návštevné rekordy. Ako už názov filmu napovedá, veľká časť príbehu sa odohráva pod vodou, preto bolo potrebné vymyslieť komunikačný kanál, ktorý by v tomto prostredí dobre fungoval.

Posunkový jazyk Na'vi vymyslel nepočujúci CJ Jones. Sám k tomu dodal, že sa snažil vytvoriť jazyk, ktorý nie je podobný žiadnemu inému posunkovému jazyku. Cieľom bolo, aby sa mimozemský ľud Na'vi

dohovoril pod vodou nielen medzi sebou, ale aj s ďalšími morskými bytostami, s ktorými ich spája silné puto. CJ Jones pracoval na novom jazyku dva roky a vytvoril celkom 350 znakov. Nebola to jednoduchá práca, pretože sa snažil do jazyka vložiť kultúru a dušu ľudu Na'vi. Na YouTube kanáli s názvom Learn Na'vi Sing Language je k dispozícii deväť videí s niektorými frázami v tomto posunkovom jazyku. Môžete sa tak naučiť napríklad, ako sa povie ahoj, ospravedlňujem sa, som šťastný, plával s nami, ďakujem a ďalšie.

Zdroj a foto: <https://www.tichezpravy.cz/znakovy-jazyk-v-novem-filmu-avатар/>

Svetový tábor nepočujúcej mládeže v Južnej Kórei

8. ročník Svetového tábora nepočujúcej mládeže vo veku od 18 do 30 rokov bude na ostrove Jeju v Južnej Kórei. Ako býva zvykom, kemp organizuje Svetová federácia nepočujúcej mládeže tesne pred kongresom

Svetovej federácie nepočujúcich. Tábor sa bude konať od 2. až 8. júla.

Zdroj: Novinky zo sveta nepočujúcich – 17. 1. 2023
<https://www.rtv.slovakia.sk/televizia/archiv/14009/380611>

Zamestnanec predajne APPLE prekvapil nepočujúcu klientku

Glenda Caesar, matka nepočujúcej dcéry Naomi Jackson, sa rozhodla so zvyškom sveta podeliť o príjemný zážitok, ktorý na nich čakal za dverami predajne Apple v Londýne. Glenda tam vzala svoju dcéru, aby jej opravili rozbitý iPhone. Glenda ako obvykle sprevádzala svoju nepočujúcu dcéru, aby jej pomohla s komunikáciou. Stalo sa však niečo, čo ani jedna z nich nečakala...

Odkiaľsi sa totiž vynoril pracovník zákazníckej podpory Apple a začal s Naomi komunikovať britským posunkovým jazykom. Ten si totiž nepočujúcich zákazníčok a jej matky ihneď všimol a začal sa im venovať.

Pre Glendu a Naomi to bola nezabudnuteľná udalosť, pretože doteraz nikdy nenarazili na obchod, ktorý by zamestnával aspoň jedného zamestnanca ovládajúceho britský posunkový jazyk. Naomi tak nemá veľa príležitostí, aby mohla nakupovať sama, a preto väčšinou nakupuje on-line. Glenda bola preto veľmi nadšená, že v predajni Apple dokázali požiadavkám jej dcéry vyhovieť a dodala: „Dnes som bola šťastná mama a moja dcéra bola tiež šťastná.“

Celá situácia je o to pozoruhodnejšia, že zamestnanec predajne Apple, ktorý

obom ženám urobil obrovskú radosť, nemá v rodine nepočujúcich. Britský posunkový jazyk sa začal učiť prostredníctvom YouTube počas koronavírusového lockdownu. Tento prípad je krásnou ukážkou toho, že koronavírusová pandémia nemala iba negatívne dopady, ale priniesla aj niečo pozitívne.

Zdroj a foto: <https://www.tichezpravny.cz/zamestnanec-prodejny-apple-prekvapil-neslysici-zakaznici/>

Prvý nemý film Charlieho Chaplina Psí život s nepočujúcim hercom

Pred 105 rokmi vyšiel prvý americký film nemej komédie Charlieho Chaplina, v ktorom hral aj nepočujúci herec. Granville Redmond vo filme Psí život vystupoval ako majiteľ tanečnej sály. Redmond mal nakoniec úlohy v ďalších šiestich Chaplinových filmoch.

Chaplin obdivoval prirodzenú expresivitu nepočujúceho človeka pri používaní amerického posunkového jazyka a požiadal Redmonda, aby mu pomohol vyvinúť techniky, ktoré neskôr použil vo svojich nemých filmoch.

Zdroj a foto: Novinky zo sveta nepočujúcich – 5. 2. 2023
<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/14009/383808>

R. Vojtechovský: Klasifikátory a špecifikátory v slovenskom posunkovom jazyku

Vysokoškolská učebnica - Klasifikátory a špecifikátory v slovenskom posunkovom jazyku od Romana Vojtechovského je určená pre študentov Trnavskej univerzity v študijnom programe slovenský jazyk v komunikácii nepočujúcich, ale aj pre tlmočníkov, lektorov a pedagógov v školách pre žiakov so sluchovým postihnutím. Klasifikátory tvoria tvary ruky, ktoré zastupujú podstatné mená a svojim pohybom sa podieľajú na činnosti deja. Špecifikátory špecifikujú konkrétne tvary a veľkosti podstatných mien.

Zdroj a foto: Novinky zo sveta nepočujúcich – 12. 2. 2023
<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/14009/385105#242>

Jedinečný zákrok v Českej republike

Českí lekári si na svoje konto pripísali skutočne unikátnu operáciu, prvú svojho druhu v Českej republike. A o akú operáciu ide? Lekári z Fakultnej nemocnice v Motole zaviedli päťročnému nepočujúcemu chlapcovi kmeňový implantát, ktorý by mu mal vrátiť sluch.

Päťročný Tadeáš sa stal prvým dieťaťom v Českej republike, ktorému bol sluchový kmeňový implantát voperovaný. Malý Tadeáš sa narodil s nedostatočne vyvinutým sluchovým nervom, ktorý vedie informácie z vnútorného ucha do mozgu. Chlapci boli v minulosti voperované kochleárne implantáty, tie mu však nepomohli, a tak sa Tadeáš s rodičmi naďalej dorozumieva iba posunkovým jazykom. Lekári z Fakultnej nemocnice v Motole sa preto rozhodli pristúpiť k unikátnemu riešeniu, a síce voperovať Tadeášovi kmeňový implantát.

Tento jedinečný zákrok vykonal spoločne s ďalšími kolegami doc. MUDr. Zdeněk Čada, Ph.D., prednosta Kliniky ušnej, nosovej a krčnej 2. Lekárske fakulty

Univerzity Karlovej a Fakultnej nemocnice v Motole. Táto nesmierne náročná operácia sa uskutočnila vlni v októbri, prípravy na ňu však prebiehali skoro celý predchádzajúci rok.

Šesť týždňov po úspešne vykonanej operácii a nastavení implantátu, počul Tadeáš prvýkrát v živote zvuky. Malý Tadeáš má pred sebou náročnú rehabilitáciu, napríklad s pomocou logopéda, už teraz však robí doc. MUDr. Zdeňkovi Čadovi, Ph.D. veľkú radosť: „Mojím osobným cieľom bolo to, aby vôbec niečo počul a aby dokázal rozoznať zvuky alebo tóny od otca a matky. Ono sa ukazuje, že už rozozná aj iné zvuky.“ Rodičia malého chlapca upínajú k tomuto zázraku medicíny obrovské nádeje a dúfajú, že sa ich syn raz naučí hovoriť a budú spolu môcť komunikovať pomocou hovoreného slova.

Zdroj a foto: <https://www.tichezpravy.cz/cesti-lekari-provedli-unikatni-operaci-pri-niz-neslysicimu-chlapci-voperovali-kmenovy-implantat/>

Jubilujúci ultramaratónec

V Žilinskom kraji, konkrétne v Turanoch nad Váhom, sa v januári 2023 dožil krásneho jubilea, **nepočujúci Ladislav Beluš, a to 80-tich rokov.**

Pochádza z Byšty, dedinky v Trebišovskom okrese. Po skončení učňovskej školy v Kremnici začal pracovať v Drevine Turany. S manželkou Emíliou vychovali dve deti, syna Ladislava a dcéru Zdenku.

Viedol aktívny športový život, v minulosti totiž v závode Drevina Turany bolo zamestnaných veľa nepočujúcich, mnohí aj ako **úspešní futbalisti reprezentovali fabriku.**

Boli pätnásobnými československými majstrami vo futbale nepočujúcich, zúčastňovali sa medzinárodných súťaží.

Ladislav Beluš sa popri futbale venoval aj atletike – a to vytrvalostnému behu. **Absolvoval úctyhodných 52 maratónov,**

z toho deväťkrát na Medzinárodnom maratóne mieru v Košiciach. Jeho osobným rekordom je čas 2:48:12 hod. z maratónskeho behu v Pražskej stromovke. Päťkrát bol majstrom SSR v cezpoľnom behu nepočujúcich na 5 km. Nevieame, či na Slovensku máme ešte ďalšieho nepočujúceho, ktorý dokázal zabehnúť ultramaratón. Je to beh s trasou dlhou 100 kilometrov. Ladislav Beluš ho zvládol za 8 hodín, 32 minút a dve sekundy.

Ďalšou láskou je pre neho turistika. **Veľký fatranský Kriváň vystúpil 33-krát.**

V súkromnom archíve má diplomy, ústrižky z novin, mnoho ocenení. Aj fotografiu s podpisom zo stretnutia s veľikánom štvornásobným olympijským víťazom Emilom Zátopkom.

V roku 1986 bol Svazom neslyšících

športovcov ocenený ako *Najlepší nepočujúci športovec Československa*. Mesto Turany mu za dlhoročnú športovú činnosť a športové úspechy udelilo poďakovanie.

Ku gratulantom sa pripájajú priatelia z CN Aneps Martin, kde bol tiež predse-

dom a prajeme mu veľa zdravia a ešte veľa prechodených turistických kilometrov.

Taktiež k ďalším aktívnym rokom v plnom zdraví, veľa šťastia a lásky a Božieho požehnania praje aj tím KCNS.

Foto: archív Ladislava Beluša

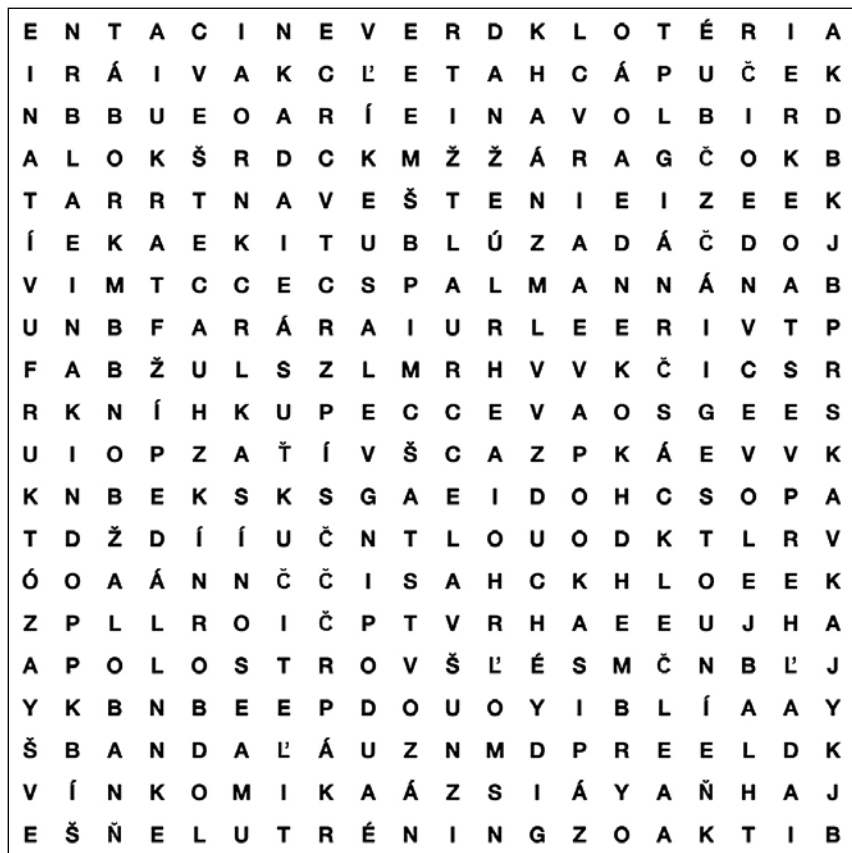
Milí čitatelia, radi by sme vás informovali, že ak máte záujem blahoželat k narodeninám a meninám, alebo iným príležitostiam, môžete poslať blahoželanie do redakcie Gaudium. Môžete napísať SMS na číslo: 0911 222 351, mailom: redakcia.gaudium@gmail.com, alebo písomne na adresu: Redakcia Gaudium, Kapitulská 21, 974 01 Banská Bystrica. Ďakujeme.

Redakcia

Osemsmerovka

Milí čitatelia, opäť vám prinášame osemsmerovku a citát od človeka s veľkým srdcom, Jána Pavla II. „**Lásku bez kríža nenájdeš...**“ (tajničku nájdete na predposlednej strane dole).

BALÍČEK BANÁN BANDA BEDÁRKA BITKA BLÚZA BOREC BULDOZERISTA BUTIK ČRPÁK DOPING DOŠTIČKA DREVENICA DRIBLOVANIE EMBRYO EMULZIA FARÁR FRUKTÓZA GARÁŽ GESTO HASIČ HELMA HLÚZA CHLADIČ JAHŇA JAVISKO KARIÉRA KASÍNO KAVIÁR KEČUP KNÍHKUPEC KOMIK KYJAK LATKA LOTÉRIA LOVEC MATRAC METER NÁUŠNICA NÁZOR NÁZOV NEHODA OBŽALOBA ODBORNÍK ODPOČINOK PÁCHATEĽ PALMA PEDÁL PODNIKANIE POLOSTROV POSCHODIE PREHĽAD PRSKAVKA SLUŽBA ŠATSTVO ŠKOLA ŠKOLNÍK TÁBOR TEKVICA TRÉNING TULEŇ UČITEĽ UVÍTANIE VALEC VDOVA VENČEK VESTA VEŠTEC VEŠTENIE VÍNKO VÍŤAZ VOLEJBAL VRABEC VZDUCH ZÁPIS ZMYSEL

Oáza sv. Filipa v Lúčkach pri Kremnici: Ponuka ubytovania

Ponúkame ubytovanie a stravovania pre školské a mimoškolské aktivity v útulnom zariadení. Je to zaujímavé miesto pre školy v prírode, lyžiarske výcviky, sústredenia, kurzy, výlety pre deti, mládež a rodiny.

Ubytovanie v centrálnej budove pre 31 osôb – deväť (2 – 4 lôžok) izieb s vlastným sociálnym zariadením.

- Tri chatky: Chatka č. 1 – 8 osôb
- Chatka č. 2 – 11 osôb
- Chatka č. 3 – 11 osôb
- Chatka č. 4 – 11 osôb

Počas Veľkej noci a Vianoc je možné si zakúpiť výrobky z našej dielne: oblátky, trubičky, sviečky z včelieho vosku, domáci med.

Lúčky a okolie ponúkajú tieto možnosti na výlety: historické mesto Banská Štiavnica (42 km), Štiavnické jazerá, zámok v Antole, Hrad Sitno, Bojnický zámok

a ZOO (60 km), Turčiansky park s lavičkami slávy a aquaparkom Turčianske Teplice (24 km), historický Kláštor pod Znievom (40 km) a Harmanecká jaskyňa (37 km). V Žiari nad Hronom (19 km) sa nachádza hviezdáreň. Na Skalke (9 km) sa nachádza známe lyžiarske stredisko, bežkárské trasy, relaxačné centrum s bowlingom, bazénom a saunou. Krahule ponúkajú lyžiarske stredisko a rozhľadňu na Krahulskom vrchu.

Foto: Zoltán Duray

Kontakt:

Oáza sv. Filipa, Lúčky 64,

Lúčky pri Kremnici

www.oaza-smaldone.sk

e-mail: oaza.smaldone@gmail.com

Mobil a SMS: 0905 403 697

100 rokov v nebi

Pozývame vás na slávnostnú sv. omšu pri príležitosti 100. úmrtia sv. Filipa Smaldoneho v kostole sv. Mikuláša v Lúčkach pri Kremnici.

Kedy? 3. júna 2023, možnosť sa ubytovať od 2. do 4. júna 2023 v Oáze sv. Filipa

Kde? Lúčky pri Kremnici

Cena: 50 € (s ubytovaním), slávnostný obed v sobotu – dobrovoľný príspevok

Čo na vás čaká?

Piatok – začneme večerou

Sobota – slávnostná sv. omša o 14:00 hod.

a slávnostný obed v Oáze sv. Filipa

Nedeľa – končíme obedom

Prihlásiť sa môžete **do 15. mája 2023.**

SMS: 0911 222 351

Peniaze prosíme poslať na účet v Tatrabanke SK231100000002628778466

Var. symbol: 0204062023, **Konšt. symbol:** 0308; **Pozn. pre príjem.:** Meno a Priezvisko

Detský letný integračný tábor

KCNS opäť organizuje **pre nepočujúce a počujúce deti** od 7 do 15 rokov

Kde? Lúčky pri Kremnici – v krásnej prírode s čerstvým vzduchom

Kedy? 16. – 21. júla 2023; **Cena:** 100 €

Prihlásiť sa môžete do 31. mája 2023 alebo do naplnenia kapacity tábora.

Pre viac informácií a prihlášku napíšte na e-mail: andrea.dolovacka@gmail.com

SMS: 0949 301 540

Peniaze prosíme poslať na účet v Tatrabanke SK231100000002628778466

Variabilný symbol: 1621072023, **Konštantný symbol:** 0308

Poznámka pre príjemcu: Meno a Priezvisko dieťaťa

Podporte nás

Aj v tomto roku máte možnosť poukázať 2 % (3 %) svojich daní pre KCNS. Získané prostriedky budú použité na činnosť KCNS. Ďakujeme.

Kalendár sv. omší pre nepočujúcich

marec, apríl 2023

Banská Bystrica: *Katedrála sv. Františka Xaverského* – 26. 3. 2023 a 30. 4. 2023 o 14:00 hod. (spoveď od 13:00 hod.).

Žilina: *Katedrála Najsvätejšej Trojice, ul. Farské schody* – 4. 3. 2023 a 15. 4. 2023 o 15:00 hod. (spoveď od 14:00 hod.)

Nitra: *Kaplnka sv. Františka Saleského – Effeta* – 12. 3. 2023 a 9. 4. 2023 o 16:00 hod. (spoveď od 15:00 hod.)

Trenčín: *Kostol Notre Dame* – 19. 3. 2023 a 16. 4. 2023 o 16:00 hod. (spoveď od 15:00 hod.)

Kremnica: *Kostol sv. Alžbety* – každý druhý utorok v mesiaci o 14:30 hod.

Bratislava: *Františkánsky kostol* – Kaplnka sv. Rozálie – každú nedeľu o 16:00 hod.

Prešov: *Františkánsky kostol* – 1. 4. 2023 o 14:00 hod. (spoveď od 12:00 hod.)

Púchov: *Kostol Všetkých Svätých* – podľa dohody

Lučenec: podľa dohody

Pozývame vás sledovať aj sv. omšu pre nepočujúcich v TV Lux druhú sobotu v mesiaci o 16:00 hod.

Krížová cesta

Pozývame vás na Krížovú cestu v Banskej Bystrici.

Kedy? 7. apríla 2023 na Veľký piatok

Kde? O 9:00 hod. pred Diecéznym centrom Jána Pavla II. na Kapitulskej 21

Spoločne pôjdeme na kalváriu na Urpín, kde nás čaká 14 zastavení a rozjímanie o utrpení Ježiša. Na konci sa pomodlíme v kaplnke na Urpíne a pozývame vás na posedenie v DCJP II. Tešíme sa na vás.

Predplatné Gaudium na rok 2023

Predplatné na rok 2023 je 6 eur. Uhradiť môžete priloženou pošt. poukážkou alebo na číslo účtu IBAN: SK23 1100 0000 0026 2877 8466. Do poznámky napíšte **Gaudium 2023**. Ďakujeme, že Gaudium čítate a môžeme ho tvoriť pre vás.

Silvester na Lúčkach

